

Nr 158.

Godkänd av första kammaren den 20 april 1926.

Godkänd av andra kammaren den 20 april 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående beviljande av lån till Aktiebolaget Svenska Amerikalinjen för anskaffande av fartyg till uppehållande av bolagets regelbundna ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater.

(Statsutskottets utlåtande nr 74.)

Till KONUNGEN.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1926 dagtecknad proposition, nr 190, har Eders Kungl. Maj:t under återopande av vid propositionen fogat utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen att

dels bland utgifter för kapitalökning, att utgå av tillfälliga lånemedel, under rubriken låneunderstöd till *lån till Aktiebolaget Svenska Amerikalinjen* anvisa ett reservationsanslag av 8,000,000 kronor.

dels ock medgiva, att av ifrågavarande anslag må, för anskaffande av ett systerfartyg till det ovannämnda bolag tillhöriga passagerarmotorfartyget "Gripsholm" till uppehållande av bolagets regelbundna ångbåtsförbindelse mellan Sverige och Amerikas Förenta Stater, av riksgäldskontoret till bolaget utlämnas lån, om det fartyg, som därmed avses, tillverkas vid svensk verkstad, till hela anslagsbeloppet, men i annat fall till ett belopp av 6,000,000 kronor, att av bolaget åtnjutas på följande villkor:

att för lånet skall lämnas säkerhet, som av Eders Kungl. Maj:t godkännes,

att lånet må lyftas av bolaget i den ordning, som av Eders Kungl. Maj:t fastställs,

att å lyftat lånebelopp skall erläggas årlig ränta från lyftningsdagen med fem procent,

att sedan lånet innehafts, om dess sammanlagda belopp utgör 8,000,000 kronor, under två år, men i annat fall under fem år från det bolaget blivit

i fartygsregistret inskrivet såsom ägare till det fartyg, som med lånet avses, skall under de därpå följande tio åren årligen återbetalas en tiondel av sammanlagda ursprungliga lånebeloppet, så att hela lånet varder senast inom utgången av det tionde året till fullo guld, samt

att i övrigt skola för lånets erhållande och åtnjutande bestämmelserna i kungörelsen den 18 december 1903 angående villkoren för lån från fonden för rederinäringens understödjande i tillämpliga delar lända till efter rättelse.

Då ifrågavarande rederiföretag, Svenska Amerikalinjen, för ett tiotal år sedan tillkom, skedde detta, såsom i propositionen inhämtas, under en oväntat stor anslutning från icke blott de närmast intresserade enskildas och korporationernas utan ock den stora allmänhetens sida. Tack vare detta har bolaget hittills — i motsats till ett flertal andra liknande kommunikationsföretag — så gott som helt kunnat fullfölja sin uppgift utan något understöd från statens sida. Redan det stora intresse, varmed ifrågavarande rederiföretag sålunda från början omfattats, torde utgöra ett påtagligt bevis för den stora betydelse som allmänt tillmätas förefintligheten av en dylik svensk förbindelseled med Nordamerikas Förenta Stater.

Trafiken på Svenska Amerikalinjen uppehålls för närvarande med de tre fartygen Stockholm, Drottningholm och Gripsholm. Medan motorfartyget Gripsholm alldeles nyligen färdigbyggts och insatts i trafik, har ångaren Stockholm redan nått den ålder, att den snart måste utrangeras. Den är nu avsedd att ersättas med ett nybyggt fartyg, vilket med hänsyn bland annat till önskvärdheten av att trafiken på linjen må kunna bedrivas med möjligast likvärdiga fartyg, ansetts böra bliva av samma typ som Gripsholm. Kostnaderna härför beräknas till 16,000,000 kronor. För ett lyckligt genomförande av planen förutsättes dock beviljandet av statslån intill omkring hälften av kostnaden.

För egen del måste riksdagen finna befästheten och utvecklandet av ifrågavarande förbindelseled mellan Sverige och Nordamerika vara ett nationellt intresse, vilket är förtjänt av statens understöd. Såsom av utredningen i ärendet framgår, har visserligen ångbåtslinjen i fråga redan nått en glädjande utveckling, men om företaget skall kunna bestå i den internationella konkurrensen, synes dock angeläget att erforderlig förnyelse av fartygsmaterielen äger rum.

I betraktande av vad sålunda och i övrigt anförts till stöd för bolagets framställning om statslån, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att dylikt låneunderstöd beviljas bolaget i den omfattning och på de huvudsakliga villkor, som i propositionen angives. Det blivande lånebeloppet — avsett att efter vissa års amorteringsfrihet återbetalas under en tid av tio år — skulle alltså utgå med 8,000,000 kronor, respektive 6,000,000 kronor, allteftersom fartyget bygges på svenskt eller utländskt varv. Givetvis är det dock önskvärt, att ifrågavarande beställning i största möjliga omfattning förbehålles svensk industri, och riksdagen förutsätter, att vid arbetets planläggning be-

fintliga möjligheter till förverkligandet av detta önskemål i görligaste mån beaktas.

Till säkerhet för det blivande lånet har bolaget erbjudit sig att lämna in-teckning i Gripsholm "till betryggande belopp". Riksdagen vill i detta av-sende hava uttalat, att de av statskontoret uppställda kraven i fråga om sä-kerhet vid utlämnande av rederilån även i detta fall synas böra tillämpas eller, i händelse sådan säkerhet icke kan av bolaget presteras, annan därmed jämförlig säkerhet bör av bolaget lämnas.

Det torde tillkomma Eders Kungl. Maj:t att fastställa de närmare villkoren för statslånet.

Under återopande av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot departementschefens i enlighet med statskontorets tillstyrkan gjorda förslag, att täckning för anvisat låneanslag beredes av tillfälliga lånemedel, anmäla, att riksdagen

dels bland utgifter för kapitalökning, att utgå av tillfälliga lånemedel, un-der rubriken låneunderstöd till *lån till Aktiebolaget Svenska Amerikalinjen* an-visat ett reservationsanslag av 8,000,000 kronor;

dels ock medgivit, att av ifrågavarande anslag må, för anskaffande av ett systerfartyg till det ovannämnda bolag tillhöriga passagerarmotorfartyget Gripsholm till uppehållande av bolagets regelbundna ångbåtsförbindelse mel-lan Sverige och Amerikas Förenta Stater, av riksgäldskontoret till bolaget utlämnas lån, om det fartyg, som därmed avses, tillverkas vid svensk verk-stad, till hela anslagsbeloppet, men i annat fall till ett belopp av 6,000,000 kro-nor, att av bolaget åtnjutas på följande villkor:

att för lånet skall lämnas säkerhet, som av Eders Kungl. Maj:t godkännes,

att lånet må lyftas av bolaget i den ordning, som av Eders Kungl. Maj:t fastställles,

att å lyftat lånebelopp skall erläggas årlig ränta från lyftningsdagen med fem procent,

att sedan lånet innehafts, om dess sammanlagda belopp utgör 8,000,000 kro-nor, under två år, men i annat fall under fem år från det bolaget blivit i far-tysregistret inskrivet såsom ägare till det fartyg, som med lånet avses, skall under de därpå följande tio åren årligen återbetalas en tiondel av sammanlagda ursprungliga lånebeloppet, så att hela lånet varder senast inom utgången av det tionde året till fullo guldets, samt

att i övrigt skola för lånets erhållande och åtnjutande bestämmelserna i kungörelsen den 18 december 1903 angående villkoren för lån från fonden för rederinäringsens understödjande i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Stockholm den 20 april 1926.

Med undersåtlig vördnad:
